

ΑΠΟ ΣΚΩΜΙΟΥ ΕΙΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΝ.

Hic amor, haec patria est.
(Vir. En. Lib. IV. 347.)

 ΚΩΜΙΟΣ¹⁾ καὶ Παρνασσός! Πόθεν καὶ ποῦ;
Ποία ἡ σχέσις; Περιμείνατε· λησμονεῖτε διὰ εὑ-
ρισκόμεδα ἐν τῇ ἀνατολῇ, ἔνθα οἱ ποταμοί,
καίτοι ἀδελφοί, πότε μάχονται πρὸς ἄλλήλον^ς ἐφ' ὅλας
ἡμέρας καὶ νύκτας καὶ πότε πάλιν ἐφησυχάζουσι, κατὰ
τὸ γνωστὸν ἄσμα:

Συνεπλάκησαν, συνεπλάκησαν,
τρεῖς ποταμοί, τρεῖς ἀδελφαί,
ἡ "Ἄρδα καὶ ἡ Μαρίτζα
καὶ ἡ νεωτέρη πασῶν Τάντζα
ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας καὶ νύκτας·
οὐδεμία ἐνδίδει, οὐδεμία ὑποχωρεῖ·
ἡ Μαρίτζα λέγει ἡσχώς,
"Ἀδελφαί, μικρότεραι ἀδελφαί,
ἄς πασσωμεν^ν ἵν^α ἀναπαιδῶμεν, κ. τ. λ.

"Ἐνθα τὰ ὅρη καὶ τὰ βουνά, οὐ μόνον ὅρηνοις
θῆκον ὁρεινὸν μετὰ τῶν δένδρων καὶ θάμνων αὐτῶν,
κατὰ τὸ γνωστὸν ἐπίσης ἄσμα:

"Οὐδόρονται τὸ ὅρος, τὸ ὅρος καὶ τὸ βουνόν,
καὶ τὸ φύλλον τοῦ βουνοῦ καὶ τὸ χόρτον τῆς πεδιάδος,
οὐ μόνον παρηγοροῦνται ἀμοιβαίως εἰς τὰ δυστυχήματα
καὶ τὰς θλίψεις αὐτῶν, ως ἀλλαχοῦ ἀναφέρεται:

"Ἐθρήνησεν δὲ Αἴρος
καὶ ἥκουσεν αὐτὸν ὁ Ὀρβηλός.
Διατί κλαίεις, Αἴρε;
"Πῶς νὰ μὴ κλαύσω, νὰ μὴ θρηνῶ;
Κατ' ἓτος μία συμμορία Χαϊδούκων,
ἐφέτος ἐννέα συμμορίαι
κατεπάτησαν τὰ δρόσερά μου χόρτα,
ἐθόλωσαν τὰ κρύα μου νερά,²⁾

ἀλλά, καὶ πολλάκις ἐρίζουσι πρὸς ἄλληλα, ως ἀνα-
φέρεται εἰς τὰ πασίγνωστον ἐλληνικὸν δημῶδες:

"Ο "Ολυμπός καὶ ὁ Κίσσαβος, τὰ δύο βιονά μαλόνουν,
τὸνα παινίεται στὰ σπαθά καὶ τ' ἄλλο στὰ τουφέκια.
Γυρίζ³⁾ δέ γέρο "Ολυμπός καὶ λέγει τοῦ Κίσσαβου,
"Μή με μαλόνεις, Κίσσαβε, Κονιαροπατημένε κ. τ. λ.

Ἐν τούτοις, ως τὰ παράπονα, οὕτω καὶ αἱ ἔριδες
αὐτῶν εἰσὶ παροδικαί. Ἄφ' ἑαυτῶν κατευνάζονται πάλιν
καὶ συνδιαλλάτονται, ἐν ᾧ ἀλλοτε, ἀνέυ φθόνου καὶ
μητησιακίας, προσφέρουσιν ἀπὸ κοινοῦ τὰς κορυφάς,
τὰς χαράδρας καὶ τὰς πηγάς αὐτῶν πρὸς ἀναψυχήν
τῶν ἀνδρείων, περὶ ᾧ λέγει τὸ σύγχρονον ἄσμα:

Ποτὲ εἰς κανέν δὲν φωλεύομεν μέρος,
ἄλλ' ως τὰ πετῶντα τοῦ δάσους πτηνά,
μ' ἀτάραχον φρένα, τερπνᾶς κ' ἐλευθέρως,
πλανώμεδα ως ὁ καιρὸς μᾶς πλανᾶ.

Ἐκλέγομεν στρῶμα
τοῦ δάσους τὸ χώμα
καὶ σκέπην τοὺς κλάδους ἀγρίας δρύός,
τοῦ βράχου. ἡ κρήνη.
τὴν δίψαν μας σβόνει,
καὶ πρόχειρον δίδει τροφὴν ὃ θέος.

Σημ. Σ. Ἀφορμήν λαβὼν ἐκ τῶν ἐν⁴⁾ Ελλάδι πρὸ διετίας τελεσθέν-
των⁵⁾ Ολυμπίων, καὶ τῆς ἐν τῷ δραματικῷ ἀγώνι βραβεύσεως τῆς «Δουκίσ-
σης τῶν Ἀθηνῶν», ὁ πρώτης⁶⁾ τῶν Εξωτερικῶν⁷⁾ Υπουργός τῆς Βουλγαρίας⁸⁾ Κο.⁹⁾ Βαλαβάνωφ συνέγραψε περισποδίαστον πραγματείαν,
περὶ τῆς νεωτέρας¹⁰⁾ Ελληνικῆς φιλολογίας ἐν γένει καὶ τοῦ βραβευ-
θέντος δράματος εἰδικώτερον, ήτις ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ Περιοδικῷ τῆς Βουλγαρικῆς¹¹⁾ Ακαδημίας. Τὴν πραγματείαν¹²⁾ θεωροῦντες εὐπρόσδεκτον
ἐντύφημα. δι' Ελληνας¹³⁾ ἀνάγνωστας, φιλοξενοῦμεν μετάφρασιν

Καὶ ταῦτα μὲν γενικᾶς, ἀλλ' ἐν τῇ προκειμένῃ
περιπτώσει οὐδὲ ἔριδες ὑπάρχουσιν οὐδὲ παράπονα
μεταξὺ Σκωμίου καὶ Παρνασσού· ὑπάρχει ἀγών ἐπερος,
εὐγενής καὶ ἡρεμος, ἀρξάμενος παρὰ τὸν Σκωμίον; καὶ
οὗ σκοπὸς ἡ εἰς τὸν Παρνασσὸν ἀναφίχησις καὶ γέρας
ἐν μειδίᾳ τῶν ἐπ' αὐτοῦ διαιτωμένων ἀθανάτων θε-
αινῶν. Οἱ ἀγώνις οὗτος κατέληξεν εἰς πλήρη εἰτυχίαν
τοῦ δτρηροῦ ἀγωνιστοῦ, καὶ ἀπεκόπη ἡδη ἐκ τοῦ εὐ-
ανθοῦς ἐνδιαιτήματος τῶν Πιερίδων· ὁ ἀμάραντος
στέφανος, ὁ περιδέσας τοὺς κροτάφους τοῦ Ολυμπιονίκου,
τοῦ ἐμπνευσθέντος παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Σκωμίου.
Καὶ ίδου πῶς κατορθρύνται κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην
τοῦ ὑπερρέτρου πραγματισμὸν ἡ προεγγιστις τῶν το-
σούτοντον ἀφεστώτων δρέων καὶ βουνῶν. Ἡ παροιμία,
καθ' ἣν μόνα τὰ ὅρη οὐδέποτε συναντῶνται, ἀλλ' οὐχὶ
καὶ οἱ ἀνθρώποι, φωρᾶται ἡδη οὐχὶ ἀπολύτως ἀληθῆς,
καὶ ἀνεφάρμοστος εἰς τὸ ιδεῶδες, εἰς τὸν ποιητικὸν
κόσμον. Εὐφρόσυνον ἄρα τὸ γεγονός τοῦτο, ὅπερ,
ἔσαν μὴ ἄλλο, διεγείρει τούλαχιστον τὴν περιέργειαν
τῶν ἀνθρώπων ἵν^α ἀκούσωσι τί συμβαίνει πέραν τῶν
συνάρων αὐτῶν, καθόσον γνωστὸν τυγχάνει ὅτι τὰ
ἔδνη¹⁴⁾, καὶ ίδιως τὰ γείτονα, δσφ μᾶλλον σπουδάζοντιν
ἄλληλα, μετὰ τόσῳ μείζονος εὐσυνειδησίας καὶ ἀμοιβαίως
ἐκτιμῶνται. Ἐξ οὗ ἔπειται ὅτι ὀφείλεται καὶ τις εὐ-
γνωμοσύνη¹⁵⁾ εἰς τὸν Σκωμίον καὶ τὸν Παρνασσόν, τοὺς
δόντας ἀφορμὴν εἰς τὴν προκειμένην πραγματείαν.

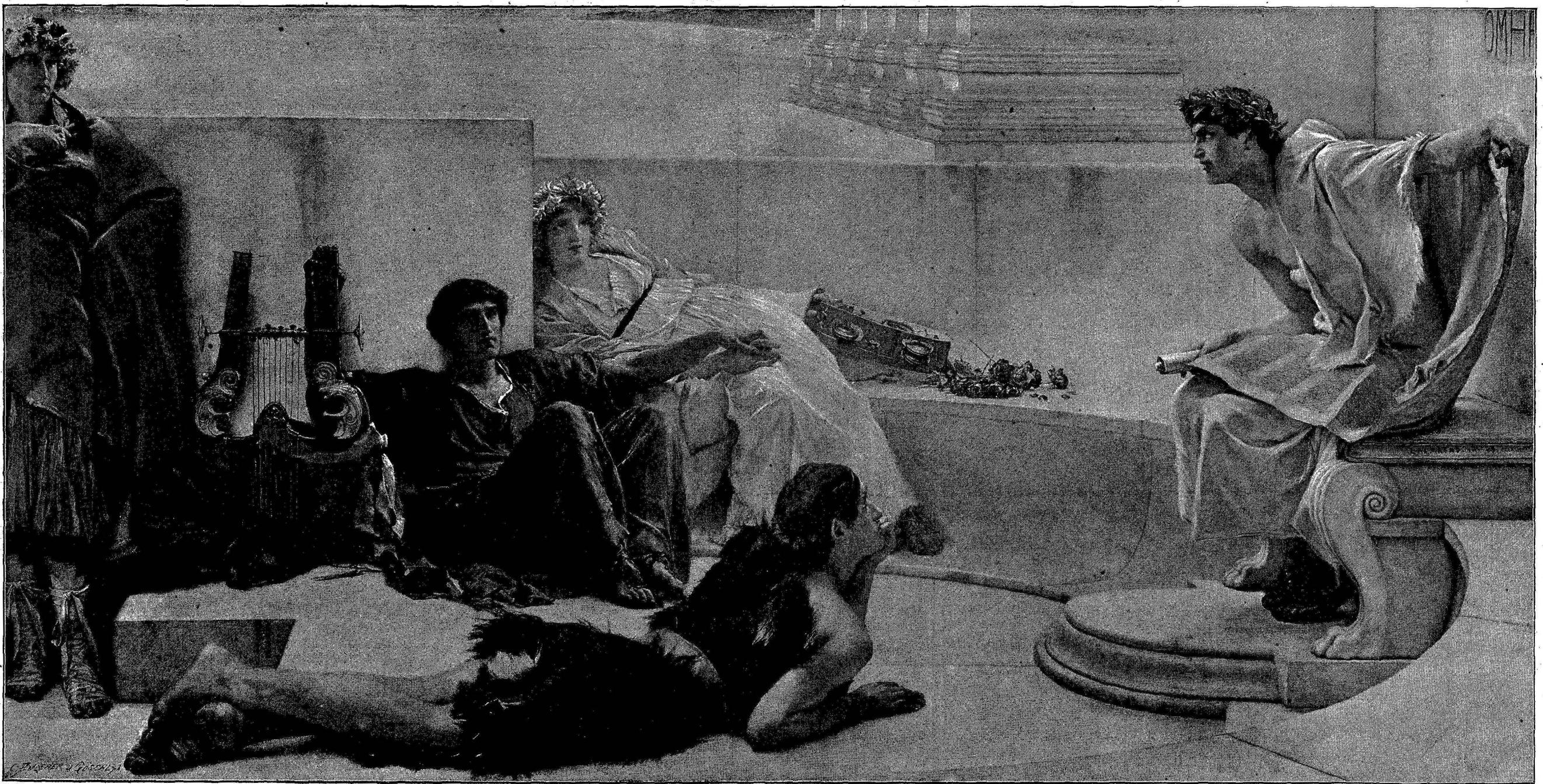
A.

Ἡ Βουλγαρία οὐδὲ κατὰ τὸ παρελθόν αὐτῆς ἐφάνη
οὐδὲ¹⁶⁾ ἐν τῷ παρόντι φαίνεται ἐν τῇ πεποικιλμένῃ διὰ
διαφόρων ἐδνῶν καὶ στοιχείων χερσονήσῳ τοῦ Αἴρου
ὡς τις μεμονωμένη ὄσας ἐν τῷ μέσῳ ἐρήμου, ἡ ως ἀπροσ-
πέλαστος, νήσος αὐτορμάτως ἀναδύσα ἐπὶ τῆς ἐπιφάνειας
τῆς θάλασσης. Απὲν αὐτής ἔσχεν αὐτή καὶ νῦν ἔχει
πέριξ αὐτῆς διάφορα ἐδνη, μεδ' ὧν διετέλεσε καὶ δια-
τελεῖ εἰς ποικίλας σχέσεις· ἡ δὲ γειτνίας αὐτῶν ὑ-
πῆρξε κατὰ πᾶσαν ἐποχὴν παράγων μείζων ἡ ἐλάσσων
·ἐν τῷ ἐδνικῷ αὐτῆς ἀγῶνι, ως καὶ κατ' ἀντίστροφον
λόγον ἡ γειτνίας αὐτῆς σπουδαίως ἐπήρεασε τὰ ἐδνικά
ἔκείνων συμφέροντα. Τι ἔγκυμονει, προϊόντος τοῦ
χρόνου, ἡ περαιτέρω ἀνάπτυξις τῆς Βουλγαρίας ως, καὶ
πάντων τῶν γειτόνων αὐτῆς ἐδνῶν, τῶν βιούντων ἐν τῇ
ἀνατολικῇ καὶ νοτιώ Εὐρώπῃ, τυγχάνει πρόσχημα καὶ ἀπό-
κρυφον τῆς Προνοίας; οὖν ἡ λύσις ἐπιφυλάσσεται εἰς τὸ
μέλλον· ἀλλὰ τὰ αινίγματα τῆς δικαιοδοσίας τῶν ἐπιγόνων
οὐδόλως κωλύουσι τὴν περιέργειαν τῶν συγχρόνων,
ἢν ἀπ' ἐναντίας ἐξερευνίζουσι. Ἡ προσπάθεια πρὸς

αὐτῆς ἐν τῇ Κλειδοῖ. Οἱ Κο.¹⁷⁾ Βαλαβάνωφ, ἀρχαῖος τρόφιμος τοῦ
Πανεπιστημίου τῶν Ἀθηνῶν, διετήρησεν ἀκριτὸν τὸ Ελληνικὸν
αὐτοῦ αἰσθῆμα, διατελεῖ δὲ μετὰ τὰ τελευταῖα ἐν Βουλγαρίᾳ συρ-
βάτητα, ἀτίνα προσωρινῶς ἀπεμάκρυναν αὐτὸν τῆς πολιτικῆς παλαι-
στρας, Καθηγητὴς τοῦ ἀρτιστητάτου ἐν Σοφίᾳ Πανεπιστημίου.

¹⁾ Η δροσειρά τοῦ Αἴρου ἡ περιλαρβάνοντα τὸ παρὰ τὴν Σοφίαν δρός Βήσσασαν καὶ τὴν Ρίλλαν, ἔνθα ἡ περιώνυμος Μονή.

²⁾ Ταῦτα πάντα εἰσὶ τραγούδια Βουλγαρικά, ἀδελφά τῶν ἡμε-
τέρων Κλεφτικῶν.

ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ. Υπὸ L. Alma Tadema.

ἀμοιβαίνων σπουδὴν τῶν ἐν τῷ αὐτῷ κύκλῳ ἐγκατεστημένων λαῶν, οὐ μόνον το παρὸν διαφωτίζει, ἀλλὰ καὶ πάρεχουσα τὴν εὐκαιρίαν ἐγγυτέρας γνωριμίας, καὶ συγχρωτίσεως, καθιστᾶ τοὺς λαοὺς τούτους δικαιοτέρους εἰς τὰς περὶ ἀλλήλων κρίσεις, ἐν ᾧ συνάμα προπαρασκευάζει πρὸς τελειοτέραν κατανόησιν τῶν ζητημάτων ἑκείνων, ὃν ή διευκρίνισις ἐπελεύσεται ἐν ἐποχῇ κατὰ τὸ μᾶλλον ἡ ἡττον ἀφεστώσῃ. Ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει ἀναρφίλεκτόν ἐστιν ὅτι ἄρμόζει καὶ ὁδε, ὡς πάνταχον, ἡ ἐπανάληψις τῶν γνωστῶν τοῦ Goethe λέξεων, κατὰ τὰς ἐσχάτας αὐτοῦ στιγμάς: «φῶς! πλειότερον φῶς!» Τὸ φῶς παρηγορεῖ, τὸ φῶς διαλύει τὰ πυκνότερα νέφη, καὶ οἱ ἀνθρωποι δι' αὐτοῦ ἀναγεννῶνται. Πᾶς τὰ δύορα τῆς Βουλγαρίας ἔθνη ἐπὶ τοῦ προκειμένου σκέπτονται ἀφορᾶ ἑκεῖνα, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου φρονοῦσιν ὅτι οὐδόλως σφάλλει ἡ χώρα ἡμῶν ἐάν, παρὰ τὰς προσπαθείας αὐτῆς ὑπὲρ τῆς ἐσωτερικῆς ἀναπτύξεως, παρακολουθῇ τὸ κατὰ δύναμιν καὶ τὰς παρεμφερεῖς εὐεργεσίας τῶν γειτόνων κατὰ πάσαν διεύθυνσιν.

B.

Εἰς τῶν ρηθέντων ὄρόρων, ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων ἐτὶ χρόνων ὑπῆρξε καὶ ἡ Ἑλλάς, ἀνάντιρρητον δὲ ὅτι τὸ Βουλγαρικὸν ἔθνος, ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως αὐτοῦ ἐν τῇ χερσόνησῳ τοῦ Αἴμου, εὑρέθη κατὰ διαφόρους καιροὺς εἰς σχέσεις ποικίλας, ἀλλ' αείποτε στενάς πρὸς τὸ Ἑλληνικόν, ὅτι οἱ δύο λαοί, ὅτε μὲν ὡς φίλοι καὶ ἄλλοτε ὡς πολέμοι, συνηντήθησαν πλειστάκις ἐπὶ τῆς μεγάλης σκηνῆς τοῦ κόσμου, καὶ τέλος ὅτι ἡ Βουλγαρικὴ ιστορία, καίτοι ἄλλως αὐθύνυπαρκτος, τυγχάνει οὐχ ἡττον κατ' ἀνάγκην ἀναπόσπαστος τῆς Βυζαντινῆς, ὅπως ἡ ἀρχαία, ἐν μέρει δὲ καὶ ἡ νέα Βουλγαρικὴ φιλολογία ἐπήγασαν ἀναμφιφρίστως ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς. Τοῦτο καὶ μόνον ἀρκεῖ ὅπως διεγείρῃ τὸ ἐνδιαφέρον ἡμῶν, ἐξωθοῦν ἡμᾶς εἰς τὴν σπουδὴν. τῆς ἐν λόγῳ χώρας, ἀνεξαρτήτως πάσης ἑτέρας σκέψεως, καὶ τῆς σπουδαιότητος, ἢν κέκτηται ὡς πρώην κοιτὶς τοῦ ἀνθρωπίνου πολιτισμοῦ. διότι οὐδεὶς ἀρνεῖται ὅτι αὕτη ὑπῆρξεν, ιδίως διὰ τὴν ἡμετέραν ἀνατόλην, καὶ ἐπὶ τριάκοντα ὀλους αἰώνας, ἡ ἔξοχως κλασικὴ ἐστία τῶν φωτῶν καὶ παραδόσεων, ὑφ' ὃν τὴν ἐπίδρασιν ἀνέπτυχθη καὶ διεμορφώθη κατὰ τὴν μακράν ταύτην περίοδον ἡ ἐνδική τῆς χερσόνησου ὑπαρξίας παρὰ πάσας τὰς ἀντενεργείας καὶ τοὺς ἀντιξόους ἀνέρους.

Ἐνταῦθα ὅμως ὁ λόγος ὑπόκειται μόνον περὶ τῶν συγχρόνων, καθόσον πράγματι ἡ ἀπό τινος ἀναπτυχθεῖσα ἐνεργητικότης μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων, καὶ ιδίως ἐν τῷ ἐλευθέρῳ Βασιλείῳ, τυγχάνει ἀξία προσοχῆς, διὰ τε τὴν οἰκονομικὴν καὶ πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας, καὶ διὰ τὰ φιλολογικὰ ἔργα ἐν γένει εἰσὶ δὲ εἰς ἀκρόν ἐνδιαφέρουσαι αἱ κρίσεις αἱ δημοσιευθεῖσαι ἥδη καὶ ἀπαύστως εκφερόμεναι ὑπὸ τοῦ ἔξω κόσμου περὶ τῆς δράσεως ταύτης.³⁾ Ἡ ἀτομικὴ πρωτοβουλία, δι' ἀκα-

μάτων ἐπιχειρήσεων ἀσφαλίζουσα λαμπρὰς ἐπιτυχίας, ἀμιλλάται ὑπὸ τὴν ἐποινιν ταύτην πρὸς τὰς διαφόρους τῆς Ἑλλάδος Κυβερνήσεις, καθόσον προειδεῖ μὲν βεβαίως καὶ πολλὰς ἐνεργάπευσεν ἀνάγκας ὁ προϋπολογισμός, ἀλλ' αἱ πόλεις, οἱ δῆμοι, ὡς καὶ διάφορα ιδιωτικὰ καθιδρύματα προέτρεξαν τῆς ἐπισήμου ταύτης ἀρωγῆς. Ἐπιτραπήτω μάλιστα ἐν παρόδῳ ἡ παρατήρησις ὅτι ἡ πρόοδος τῆς Κυβερνήσεως ὑπῆρξεν ἐν Ἑλλάδι ἀσυγκρίτως ἐλάσσων τῆς προόδου αὐτῶν τὸν πολιτῶν, παροίς, ἀνεξαρτήτως πάσης ἀλλῆς αἰτίας, τὸ ἐπιχειρηματικὸν πνεῦμα τῆς ιδιωτικῆς πρωτοβουλίας οὐδέποτε ἀπωλέσθη· διὸ καὶ οὐδέποτε ἀπετράπησαν ὑπὸ τυχαίων κωλυμάτων τῆς προδέσεως αὐτῶν, καὶ ιδίως τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐν τῇ εὐρυτέρᾳ τῆς λέξεως σημασίᾳ. Καὶ οὕτω τὸ ἐνδικὸν ἀροτρον τῆς προόδου ἐλειτούργησε πανταχοῦ ἐπιτυχῶς μεδ' ὅλας τὰς πολιτικὰς ταραχὰς καὶ διαμάχας τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος.

Γ.

Αἱ προσπάθειαι ὅμως καὶ φροντίδες τῆς τε Κυβερνήσεως καὶ τῶν δήμων εύρον ἐν Ἑλλάδι ἔτέρου εἰδίους βοήθειαν καὶ ὑποστήριξιν, οἵσαν σπανίως ἀπαντῶμεν ἐν οὕτως εὐαριθμητῷ πληθυσμῷ καὶ ἐν ταῖς εὐρείαις διαδιαστάσεσιν, ἐν αἷς ἐξεδηλώθη κατὰ τὸ πέρας τοῦ παρελθόντος καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰώνος ἐν μέσῳ τῆς ἀναγεννωμένης Ἑλληνικῆς ἐθνότητος. Αἱ ὑπὸ τῶν πλουσίων καὶ φιλοπατρίδων Ἑλλήνων εἰς τὸν βωρὸν τῆς πατρίδος προσενεχθεῖσαι θυσίαι προκαλοῦσι τοὺς συγχρόνους εἰς εὐγενῆ ἀμιλλαν, ἀλλ' ἀπέμειναν συνάρια καὶ ὡς ὑψηλὴ ἔκφρασις ἀπείρου πατριωτικῆς αὐτοπαρνήσεως, συνηνωμένης πρὸς διακαές φίλτρον διὰ τὴν πρόοδον τῆς ἀνθρωπότητος ἐν γένει. Κολοσσιαῖαι καὶ σχεδὸν ἀπίστευτοι εἰσιν αἱ εὐεργεσίαι, ἀς ἐπεδαιψίλευσαν εἰς τὸ ἔθνος αὐτῶν, καὶ γάντες ἔτι, "Ἑλλήνες τινες ὑπὸ τῆς μοίρας εὐνοιθέντες, ὁ δὲ ύλικὸς αὐτῶν πλοῦτος, ἀποκτηθεὶς διὰ κόπων καὶ μόχθων εἰς τὰ τέσσαρα τῆς οἰκουμένης πέρατα, ἀνθημιλλάτο πρὸς τὴν ἀνεξάντλητον αὐτῶν ἐλευθεριότητα, διασκορπίζομενος ἀφθόνως εἰς ὅλας τὰς γωνίας τῆς πατρίδος αὐτῶν, καὶ ιδίως εἰς τὰ μεγάλα Ἑλληνικὰ κέντρα, τὰς Ἀδήνας, τὴν Κωνσταντινούπολιν κτλ. "Ἐνθερμοὶ ζηλωταὶ τῆς ὑπὸ πάσαν ἐποινιν ἀνυψώσεως τοῦ ἔθνους αὐτῶν, οἱ ἔκτακτοι οὗτοι εὐεργέται ἐπεζήτουν ὁ εἰς μετὰ τὸν ἔτερον τὴν μεδ' ὅτι μεῖζονος αὐτοπαρνήσεως ἀφιέρωσιν τῆς περιουσίας αὐτῶν εἰς ἔθνωφελή καθιδρύματα, οὐ μόνον ματαιούντες οὕτω κατὰ τὸ μᾶλλον ἡ ἡττον, καὶ ἐνίοτε ὀλοσχερῶς, τὰς ἐλπίδας τῶν ἐγγυτέρων αὐτῶν συγγενῶν, ἀλλὰ καὶ ἐαυτοὺς στεροῦντες τῶν ἀπολαύσεων καὶ ἀγαθῶν τοῦ κόσμου τούτου ἀποκλειστικῶς ὅπως ἡ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους εὐγενῆς αὐτῶν εἰσφορά ἀποβῆ μεῖζων καὶ γάντων αὐτῶν καὶ μετὰ θάνατον. Πρόκειται δὲ οὐχὶ περὶ μαῖς

μεγάλως ἐνησχολήθησαν ἐπ' ἑσχάτων περὶ τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος οἱ ἐν Γερμανίᾳ σοφοί, ἣτοι ὁ Hans Müller, Griechische Reise und Studien 1887, Ed. Engel, Griechische Frühlingstage, 1887, J. Flach, Der Hellenismus der Zukunft, 1887, καὶ ὄλλοι, οὓς παραλείπομεν. Λιγὸν ἐνδιαφέρων καὶ πλήρης πληροφοριῶν περὶ τῆς προόδου ἐν γένει καὶ τῆς ἐπὶ διαφόρων καὶ σπουδάσιων κλάδων γενομένης ἐργασίας, κατὰ τὴν τελευταίαν τριακονταετίαν ὑπῆρξε καὶ ὁ λόγος ὁ ἐκφωνηθεὶς τῇ 20 θρίσσι 1888 ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν Υπουργοῦ Στ. Δραγούμη ἐπὶ τῇ ἐπισήμῳ ἐνάρξει τῶν Ολυμπίων καὶ τῇ ἐγκαινίσει τοῦ ἀνεγερθέντος λαμπροῦ Μεγάρου. Ἐφ. »Κωνσταντινούπολις« 25. 8 θρίσσι 1888; ἀριθ. 242.

3) Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐκτὸς τῶν δύο ἀρθρῶν τοῦ Emile Burnouf ἐν τῇ »Επιθεωρήσει τῶν δύο Κόσμων« τῆς 1 φεβρουαρίου καὶ Μαρτίου 1887, ὑπὸ τὸν τίτλον: »La Grèce en 1886, son état matériel, son état moral, ἐκτὸς δὲλλων τινῶν ἀρθρῶν ἐν τῇ Nouvelle Revue κατὰ τὸ 1883 καὶ 1884, ὡς καὶ τὸν δημοσιευθέντος ἐν τῷ Bulletin Historique τῇ 1 Ιανουαρίου 1889 ὑπὸ τὸν τίτλον »La Grèce« τοῦ καὶ πραγματευμένου ιδίως περὶ τῶν ιστορικῶν ἐν Ἑλλάδι μέλετῶν,

ἡ δύο φιλολογικῶν ἐπιχειρήσεων, οὐχὶ περὶ ὀλίγων τινῶν ἐκπαιδευτηρίων, ἀλλὰ περὶ πλείστων ὄσων καταστημάτων ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Βασιλείῳ καὶ τῇ Τούρκᾳ, ἀτινα φέρουσι καὶ κληροδοτοῦσιν ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν τὰ ὄντα τῶν πολυαρίθμων καὶ περιβλέπτων Μαικηνῶν τῆς τε παρελθόντος καὶ τῆς παρούσης ἑκατονταετηρίδος, οἵοι εἰσὶν οἱ τόσοι ἐπαξίως ὑμνούμενοι Ζωσιμάδαι, Καπλάναι, Ἀρσάκαι, Βαρβάκαι, Ρίζάραι, Σῖναι, Τυσίτζαι, ως καὶ οἱ σύγχρονοι Βαλλιάνοι, Ζαρίφαι Στεφάνοβαι, Ἀβέρωφ, Συγγρός, δὲ ἐν Παρισίοις διατρίβων Χ. Ζωγράφος καὶ ἄλλοι ἥττον γνωστοί, ἀλλ' οὐχὶ ὀλιγώτεροι ἀξιέπαινοι. Εἰς δεκάδας ἑκατομμυρίων ἀνέρχονται αἱ θυσίαι αὐτῶν. Τὸ Πανεπιστήμιον, ή κλασικὴ ιερατικὴ Σχολὴ, τρία Γυμνάσια, δύο τῶν ἀρβένων, καὶ ἐν τῶν θηλέων, ἡ καλλιμάρμαρος Ἀκαδημία, τὸ πολυτεχνεῖον, διάφορα Νοσοκομεῖα καὶ μνημεῖα ἐν Ἀθήναις, ἡ μεγάλη Σχολὴ τοῦ γένους, δὲ φιλολογικὸς Σύλλογος, ἡ Ἐρπορικὴ Σχολὴ, δύο μεγάλα Παρθεναγαγεῖα, ἀληθῆ πρότυπα, τοῦ εἶδους παρὰ τὸν Βόσπορον, ώς καὶ πλείστα ἄλλα παρόμοια ἴδρυματα ὁφείλουσι τὴν μεγαλοπρεπῆ ἀνοικοδόμησιν καὶ τὴν ἐσφειρὴν ἀσφαλισθεῖσαν ὑπάρξιν αὐτῶν εἰς τούτους καὶ ἄλλους περιπτύστους φιλοπάτριδας, οἵτινες ἐδώρησαν προσέτι εἰς τὸ ἔθνος αὐτῶν καὶ ὀλην σειρὰν ἑκδόσεων διαφόρων κλασικῶν καὶ νεωτέρων συγγραμμάτων, ἡ καὶ ὀλοκλήρους βιβλιοθήκας. Ἡ ἀρχαία Ἑλλὰς ἥδελε κατατάξει τοὺς τοιούτους ἄγρας μεταξὺ τῶν ἀνωτέρων ὅντων, ἀτινά διὰ τὰς πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα εὑρεγεσίας αὐτῶν ἐτιμῶντο ώς ἡρωες τοῦ καθήκοντος καὶ δὴ ώς ἡμίθεοι. "Ἐκαστον δὲ τῶν ἴδρυμάτων τούτων, ἐν τῇ ἀσφαλεῖ πλέον ὑπάρξει αὐτοῦ καὶ πρόοδω, ἐπαναλαμβάνει, τοῦ εὐεργέτου αὐτοῦ ἀναμηνσκόμενον, μενδ' ὑπερηφανείας τὰς λέξεις δι' ὃν δὲ Βιργίλιος, ὑπὸ τὸ ὄνομα Τίτυρος, ἐκφράζει τὴν πρὸς τὸν εὐεργέτην αὐτοῦ Αὔγουστον εὐγνωμοσύνην:

Deus nobis haec otia fecit;
Namque erit ille mihi semper deus.
(Ecloga 1.)

Απὸ πολλῶν ἥδη αἰώνων οὐδὲ ἐν Ἑλλάδι οὐδὲ ἄλλαχού πιστεύουσι πλέον οἱ ἄνθρωποι ώς οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληνες, εἰς ἡμιθέους καὶ ἡρωας, πεπροκισμένους δι' ὑπερφυσικῶν δυνάμεων καὶ γοητειῶν· διὰ τοῦτο δὲ οὐδαμοῦ ἐγείρονται τὴν σῆμερον εἶδωλα ἡ ἀγάλματα, διὰς γονυπετῶσι πρὸ αὐτῶν οἱ πιστοί. Ἀλλὰ μὴ τις νομίσῃ διὰ τούτου ἔνεκεν τιμῶνται ὀλιγώτερον τὰ ἐκτάκτων τιμῶν ἄξια τέκνα τῆς πατρίδος. Αὔγουστοι ἐν

ταῖς εὐεργεσίαις αὐτῶν εὑρίσκουσι καὶ Βιργίλιος, οἵτινες ἐκφράζουσι τὴν ἐθνικὴν εὐγνωμοσύνην· εἰς πολλοὺς ἐξ αὐτῶν ἀνηγέρθησαν ἥδη ἐν τῷ νεοδημήτῳ ἀστεῖ τῆς γλαυκῶπιδος Ἀθηνᾶς, ὡς καὶ εἰς ἄλλας πόλεις μεγαλοπρεπῆ μαρμάρινα μνημεῖα μετ' ἀναθηματικῶν ἐπιγραφῶν; ἐν ᾧ ἄλλοι ἀλλέως γεραίρονται. Τὸ νέον Πάνθεον πληροῦνται, καὶ ὁ ναὸς τῆς εὐποίας διαρκῶς εὑρύνεται.

Μεταξὺ τῶν εὐεργετικῶν τούτων πνευμάτων, εἰς ἡ Ἑλληνικὴ εὐγνωμοσύνη ἀποδίδει μετὰ πανδήμου σεβασμοῦ τοιαύτην δικαίαν ἐκτίμησιν, διαθρυλεῖται ἀπὸ τριακονταετίας ἥδη· καὶ τὸ ὄνομα »Ζάππας«, ὅπερ φέρουσι δύο ἐξάδελφοι οἱ Εὐάγγελος, θανὼν πρὸ χρόνων, καὶ ὁ Κωνσταντίνος ζῶν ἔτι καὶ συνεχίζων τὴν πατριωτικὴν ἐκείνου δρᾶσιν. Γεννηθέντες ἀμφότεροι ἐν Λαρπόβῳ τῆς Ἡπείρου, ἀπέκτησαν, ώς καὶ πολλοὶ ἔτεροι συμπατριῶται, τὴν κολοσσιάν αὐτῶν περιφορίαν ἐν Ρωμανίᾳ, ἦν ἀκολούθως δι' ἀκαμάτου ἐργασίας ἐπολλαπλασίασαν, οὐχὶ χάριν ἔαυτῶν ἢ τῶν συγγενῶν, ἀλλ' ἀποκλειστικῶς χάριν τῆς πατρίδος. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ώς οἱ ἴδιοι ὁμολογοῦσιν, ἀπέμειναν ἄγαροι καὶ συνεσωρευσαν κτήματα ἐπὶ κτημάτων, διὰς καὶ ζῶντες πλείονα δωρήσωσί καὶ θνήσκοντες πᾶσαν αὐτῶν τὴν οὐσίαν δωρήσωσιν εἰς τὴν πεφιλημένην Ἑλλάδα; καθ' ἡ δη ἐποίησεν ὁ δειμνηστος Εὐάγγελης. Πολλὰ δὲ εἰσὶ πράγματα τὰ μεγαλουργήματα τῆς εὐποίας τὰ ὁφειλόμενα εἰς τὴν ἀκάμαστον φιλοπατρίαν τῶν Ἡπειρωτῶν ἐξαδέλφων. "Ἐν ἐκ τῶν λαμπρῶν τούτων καθιδρυμάτων στολίζει τὴν Κωνσταντινούπολιν, μέγα Παρθεναγαγεῖον τὸ Ζάππειον, ἰδρυθὲν καὶ ἀφειδῶς προικοδοτηθὲν ὑπὸ τοῦ Κωνσταντίνου. Τὸ παιδευτήριον τοῦτο, ἀναδειχθὲν ἥδη ἐκ τῶν ἀρίστων ἐν Τούρκᾳ, ἀμιλλάται πρὸς ἔτερον ὅμοιον, »τὴν Παλλάδα«, ἥτις ιδρύθη καὶ διατηρεῖται ὑπὸ ἔτερου ἐθνικοῦ εὐεργέτου, τοῦ Ζαρίφη. Μόνον τὸ Μέγαρον τοῦ Ζαππείου ἀπήγειν ἀνάλωμα τριάκοντα χιλιάδων λιρῶν, διατηρεῖ δὲ ὁ αὐτὸς ἀνήρ συνάμα καὶ πολλὰ μικρότερα ἐκπαιδευτήρια, εἰς διάφορα τῆς Τούρκιας μέρη ἐν οἷς καὶ ἡ Ἀδριανούπολις. Ἀμάραντος ὅμως στέφανος ὁφείλεται ιδίως εἰς τὸν δύο ἐξαδέλφους ἐπὶ τῇ ἀνανεώσει ἐν τῇ συγχρόνῳ Ἑλλάδι, καὶ κατὰ τὰς ἀνάγκας τῶν νεωτέρων χρόνων, τῶν Ολυμπιακῶν ἐκείνων ἀγώνων, οἵτινες τοσοῦτον περιπτοι ἐγένοντο ἐν τῇ ἀρχαίᾳ. Πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς εὐγενοῦς αὐτῶν προθέσεως οὐδενὸς ἐφείσθησαν οἱ μεγάλυμοι ἀνδρες, ὁρῶσι δὲ σήμερον εὐφροσύνως ἀμειβομένας τὰς πολυετεῖς αὐτῶν θυσίας.

Ο Κ. ΒΡΑΟΥΝ ΖΗΤΕΙ ΑΥΞΗΣΙΝ ΤΟΥ ΜΙΣΘΟΥ ΤΟΥ.

 Τζών Βράουν ἥτο πρῶτος ταμίας ἐν τῇ μεγάλῃ κεντρικῇ Τραπέζῃ τῆς Νέας Υόρκης, ἐλάμβανε δὲ μηνιαῖον μισθὸν πεντήκοντα ταλλήρων.

Τὴν ἐμπιστευτικὴν ταύτην θέσιν κατεῖχεν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, ἐφ' ὃσον χρόνον ὑφίστατο ἡ ρηθεῖσα Τραπέζα, ἥτις εἶχεν ιδρυθῆ ἀμέσως μετὰ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον τῆς Ἀμερικῆς. Ἡ Τραπέζα αὗτη εἶχεν ἀρχίση ἐκ μικροτάτων ἀφορρῶν καὶ ὑψώθη σύν τῷ χρόνῳ εἰς τοσαύτην ἀκμὴν, καὶ εὐπορίαν, ὡστε ἥδυνατο ἥδη νά-

αμιλλάται πρὸς τὰ πρῶτα τοῦ εἶδους τούτου καταστήματα τῆς Ἀμερικανικῆς πρωτευούσης. Ἀλλ' ὁ μισθὸς τοῦ κυρίου Τζών Βράουν οὐδαμῶς ηὔξηθη κατ' ἀναλογίαν τῆς αὐξήσεως ταύτης τῶν πόρων τῆς Τραπέζης. Ναὶ μὲν ὁ Τζών Βράουν ἀπέλαυνε τῆς ἀπεριορίστου ἐμπιστοσύνης τῶν προϊσταμένων του καὶ, ώς πρῶτος ὑπάλληλος ἐνδός τοσοῦτον σπουδαίου καταστήματος, ἥτο λίαν σεβαστῇ καὶ εὐπόληπτός προσωπικότης, ἀλλ' αἱ περὶ αὐξήσεως τοῦ μισθοῦ ἐλπίδες του, μενδ' ὀλην τὴν μα-